Warszawa, dnia 8 marca 2020 r.

Stanowisko
związku pracodawców Transport i Logistyka Polska
w sprawie sytuacji kryzysowej wywołanej wirusem COVID-19

Mając na uwadze:

- zwiększającą się w Europie oraz w Polsce liczbę osób zarażonych wirusem COVID-19, a co za tym idzie coraz większe ryzyko zachorowania pracowników wysoko mobilnych, jakimi są kierowcy,
- działania podejmowane przez poszczególne państwa mające na celu zapobieganie i zwalczanie chorób wywołanych przedmiotowym wirusem, które jednocześnie ograniczają wymianę towarową i osobową, co przynosi straty dla europejskiej gospodarki, a w szczególności dla branży transportu, spedycji i logistyki,
- wchodzącą w życie ustawę z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, a także skutki finansowe działań, które mogą być podejmowane na jej podstawie,
- deklarację polskiego Rządu o zobowiązaniu Minister Rozwoju Jadwigę Emilewicz do przygotowania do dnia 10 marca br. pakietu propozycji wsparcia dla firm z sektorów najbardziej dotkniętych stratami ze względu na sytuację kryzysową związaną z wirusem COVID-19,

Związek pracodawców „Transport i Logistyka Polska" zwraca się z apelem o podjęcie następujących działań:

1) W powołanej wyżej ustawie z dnia 2 marca br. zaproponowano wyłączenie odpowiedzialności przewoźnika za niezrealizowane umowy przewozu, niemniej mają one zastosowanie przede wszystkim w krajowym transporcie drogowym. Możliwość powoływania się na polską ustawę w przypadku umów dotyczących przewozów międzynarodowych wydaje się być problematyczna, szczególnie w sytuacji, gdy prawem właściwym dla rozstrzygnięcia sporów wynikających z umowy jest prawo innego europejskiego państwa.

   Dlatego też postulujemy podjęcie niezwłocznych rozmów z przedstawicielami rządów państw członkowskich Unii Europejskiej w ramach specjalnego zespołu Komisji Europejskiej do zwalczania wirusa COVID-19 (European coronavirus response team)

Związek Pracodawców „Transport i Logistyka Polska"
Al. Jana Pawła II 23 / 00-854 Warszawa / www.tlp.org.pl / e-mail: info@tlp.org.pl
NIP: 7010437765 / REGON: 147400599 / KRS: 0000521362

oraz z przedstawicielami rządów państw spoza Unii Europejskiej, z którymi łączą nas dwustronne umowy o wykonywaniu międzynarodowych przewozów drogowych, mające na celu:

- **wypracowanie zharmonizowanych przepisów w państwach członkowskich Unii Europejskiej ograniczających odpowiedzialność ustawową i umowną** przewoźników drogowych, operatorów transportu i spedytorów **z tytułu zawartych umów przewozu**, których - z uwagi na ograniczenia epidemiologiczne - nie mogą zrealizować albo zrealizować w czasie uzgodnionym w umowie czasie;
- wypracowanie identycznych jak wyżej rozwiązań w relacjach z państwami nieunijnymi – w szczególności z Rosją, Ukrainą i Białorusią.

2) Rozmowy, o których mowa w pkt 1 winny dotyczyć także możliwości **współfinansowania pomocy finansowej dla przedsiębiorców w branży transportu z funduszy Unii Europejskiej**, a także zwolnienia wszelkich świadczeń wypłacanych w państwach członkowskich Unii w związku z sytuacją kryzysową z ograniczeń dotyczących udzielania pomocy publicznej.

3) Ze względu na fakt, iż w transporcie drogowym nie ma możliwości powierzenia wykonywania pracy określonej w umowie o pracę w sposób zdalny, w miejscu nie zagrożonym ekspozycją na wirus COVID-19, o czym stanowi powołana wyżej ustawa z dnia 2 marca br., proponujemy wprowadzenie alternatywnych do zdalnej pracy rozwiązań takich jak:

- Wprowadzenie **możliwości czasowego zwolnienia przez pracodawcę pracownika z obowiązku świadczenia pracy, bez jego zgody**, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia. Wynagrodzenie w tym okresie powinno być wypłacane nie przez pracodawcę, ale ze środków budżetowych państwa lub z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, który opłacają pracodawcy.

Alternatywnie:

- Przyjęcie, iż w braku możliwości wykonywania przewozów z przyczyn związanych z wirusem COVID-19, wobec kierowców będzie można stosować **przepisy o przestoju lub dyżurze z domu**. Wynagrodzenie za ten okres powinno być finansowane ze środków budżetowych państwa lub z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Alternatywnie:

- Wprowadzenie możliwości **jednostronnego czasowego zawieszenia umowy o pracę przez pracodawcę** z jednoczesnym wprowadzeniem dodatkowego zasiłku dla pracownika i jego rodziny ze środków budżetu państwa lub z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, albo

częściowego zawieszenia pracy części zakładu pracy (przestoju) finansowanego przez budżet państwa.

Wynagrodzenie i inne świadczenia zaproponowane w powyższych propozycjach powinny być zwolnione z podstawy wymiary składek i podatku dochodowego. Alternatywą byłoby ogłoszenie abolicji związanej z należnościami publicznoprawnymi za odpowiednie okresy wyłączenia pracownika z obowiązku świadczenia pracy.

Należy także rozważyć **czasowe zmiany w kodeksie pracy dotyczące m.in. regulacji wewnętrznych pracodawcy**, w tym możliwości zawieszenia stosowania regulacji płacowych oraz szeregu innych zobowiązań.

4) W przypadku kwarantanny pracowników wprowadzonej decyzją inspektora sanitarnego w związku z wirusem COVID-19, ciężar finansowania świadczeń z tytułu choroby w pierwszym odpowiednio 33 lub 14-dniowym okresie ponosi wyłącznie pracodawca, niezależnie od faktycznego stanu zdrowia pracownika, a także zasadności wydanej przez inspektora decyzji.

   Dlatego też należy postulujemy **finansowanie świadczeń chorobowych od pierwszego dnia kwarantanny ze środków budżetu państwa lub z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.**

5) W przypadku innych niż kierowcy pracowników, którym może być **powierzone wykonywanie zdalnej pracy**, należy jednoznacznie doprecyzować, że **może** ona **dotyczyć pracy w domu**. I w tym właśnie przypadku nie maja do niej zastosowania przepisy kodeksu pracy o telepracy, zaś warunki pracy, w tym zwrot posinionych przez pracowników kosztów ustala pracodawca z pracownikiem samodzielnie - ustnie/mailowo, a następnie po ustaniu okresu pracy zdalnej pisemnie w formie aneksu do umowy o pracę.

6) Ze względu na fakt, iż firmy transportowe mają stałe zobowiązania finansowe, niezależne od wykonywania faktycznej pracy przewozowej (np. raty leasingowe za pojazdy), postulujemy **wypracowanie krajowych rozwiązań umożliwiających odroczoną spłatę tych zobowiązań albo czasowe ich współfinansowanie przez budżet państwa** w granicach dopuszczonych przez prawo europejskie i krajowe **w czasie zawieszenia świadczenia usług przez przewoźnika w związku z wirusem COVD-19.**

7) W celu utrzymania ciągłości przewozów pasażerskich realizowanych na regularnych liniach komunikacyjnych przy znacznie zmniejszonym popycie na te usługi **proponujemy w tych przewozach czasowe wprowadzenie stawki zerowej podatku VAT.**

8) Mając na uwadze utrudnienia związane z podejmowanymi w Europie działaniami przeciwko rozprzestrzenianiu wirusa COVID-19 takie jak:

   - objęcia zakazem wjazdu wszelkich pojazdów określonych obszarów,

- wprowadzania kwarantanny w miejscowościach, obiektach i innych miejscach,
- obowiązkowe badania stanu zdrowia kierowców, a także w przypadku transportu pasażerskiego przewożonych pasażerów, przy wjeździe na obiekty przemysłowe lub na przystanki

powodujące brak możliwości planowania pracy kierowców, proponujemy **wprowadzenie czasowej abolicji wybranych naruszeń warunków i zasad wykonywania transportu drogowego w związku z epidemią wirusa COVID-19.**

Są to naruszenia, o których mowa w ustawie o transporcie drogowym:

- w załączniku nr 1 w pkt 5.1-5.6 (*naruszeniem przepisów o czasie prowadzenia pojazdu, obowiązujących przerwach i odpoczynku*) i pkt 9.4 (*naruszeniem maksymalnego czasu przewozu zwierząt*),
- w załączniku nr 3 w pkt 5.1-5.20 (*naruszenia przepisów dotyczących czasu pracy kierowców*),
- w załączniku nr 4 w pkt 8-13 (*długotrwały przewóz zwierząt oraz naruszenia przepisów dotyczących czasu pracy kierowców)*

Mając na uwadze zakłócenia w regularnych przewozach pasażerskich, takie jak znaczne zmniejszenie popytu na usługi, skutki działań administracyjnych podejmowanych w związku z wirusem, które uniemożliwią wjazd do określonych miejscowości lub korzystanie z przystanków określnych w rozkładzie jazdy, a także przestoje związane z ewentualnymi badaniami pasażerów, proponujemy ponadto abolicję za naruszenia na skutek jakichkolwiek zdarzeń związanych z epidemią wirusa COVID-19 określone w ustawie o transporcie drogowym:

- w załączniku nr 3 w pkt 2.2 (*naruszenie warunków określonych w zezwoleniu lub innym odpowiednim dokumencie w zakresie dni, godzin odjazdu i przyjazdu, ustalonej trasy przejazdu lub wyznaczonych przystanków*).

9) Aby przeciwdziałać skutkom wskazanych wyżej w pkt 8 zakłóceń w regularnych przewozach pasażerskich proponujemy zmiany w ustawie o transporcie drogowym umożliwiające:
   - czasowe zniesienie obowiązku rozpoczęcia przewozów w ciągu 3 miesięcy od otrzymania zezwolenia albo wydłużenie tego okresu np. do 6 miesięcy w art. 24 ust. 4 pkt 3 ww. ustawy; przepis pozwala wprawdzie cofać zezwolenia tylko w przypadku wystąpienia okoliczności zależnych od przedsiębiorcy, to jego wykładania jest dotychczas bardzo restrykcyjna;
   - czasowe nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności zezwoleniom wydanym w procesie zmiany (dot. art. 22a ww. ustawy), aby przewoźnicy mieli możliwość szybkiej zmiany zezwoleniem by dynamicznie dostosowywać ofertę do zmian popytu.

Ze względu na fakt, iż sytuacja na rynku przewozowym w związku z kryzysem wywołanym epidemią wirusa COVID-19 ma charakter dynamiczny, związek pracodawców Transport i Logistyka Polska zastrzega sobie możliwość występowania z kolejnymi postulatami.

Uważamy ponadto, że w pracach nad pakietem propozycji wsparcia dla firm z sektorów najbardziej dotkniętych stratami ze względu na sytuację kryzysową związaną z wirusem COVID-19 powinni uczestniczyć z głosem doradczym eksperci ze wszystkich zainteresowanych środowisk, w tym także przedstawiciele Transport i Logistyka Polska.

Maciej Wroński

Prezes
Transport i Logistyka Polska

Stanowisko otrzymują:

1) **Mateusz Morawiecki**
   Prezes Rady Ministrów

2) **Elżbieta Witek**
   Marszałek Sejmu RP

3) **Tomasz Grodzki**
   Marszałek Senatu RP

4) **Jadwiga Emilewicz**
   Minister Rozwoju

5) **Andrzej Adamczyk**
   Minister Infrastruktury